

[Boris Pavelić](#)

┆ Ned, 18/12/2022 - 08:29

- 0
- 0
- 0

[Arhiva +](#)

-
-
-

[Boris Pavelić](#)

┆ Ned, 18/12/2022 - 08:29

-
-
-

[Zašto se u Hrvatskoj šuti o silovanjima pripadnika HVO-a](#)

Dubravica. Nadioci. Rotilj. Podgrađe. Lapsunj. Duge. Raštane. To su neka od sela u Bosni i Hercegovini u kojima su vojnici HVO-a silovali žene i muškarce. Za ta mjesta vjerojatno nikad niste čuli. Ostala su: Ahmići, Vitez, Kiseljak, Prozor, Vareš, Mostar... Zločini seksualnog nasilja koje su počinili vojnici HVO-a dokazani su pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) van razumne sumnje: za te je zločine osuđeno trinaest vojnika i časnika HVO-a, uključujući i najviše civilne i vojne zapovjednike Herceg-Bosne. Riječ je ipak o nepotpunoj slici: stručnjaci Haškog suda u više su navrata upozorili kako sudska praksa MKSJ “ne daje ukupnu sliku seksualnog nasilja počinjenog u ogromnim razmjerima” u ratovima devedesetih na području bivše Jugoslavije. Odnosi se to i na zločine HVO-a.

“U julu 1993. godine tri pripadnika Vojne policije iz osiguranja Jadranka Prlića pokupili su dvije djevojke s ulice i silovali ih.” To je navod iz dijela prvostupanjske presude šestorici civilnih i vojnih zapovjednika Herceg-Bosne u kojemu se opisuju seksualni zločini u Mostaru. Činjenična akribičnost opisa u presudama Haškog suda čini te zločine samo još potresnijima. “Za vrijeme operacija prisilnog premještanja (iz zapadnog, “hrvatskog”, u istočni, “bošnjački” Mostar, op.a.) koje se nastavilo u februaru 1994. godine,

vojnici HVO-a silovali su Muslimanke i nad njima činili druge akte seksualnog nasilja”, navodi se u presudi. “Dana 13. juna 1993. godine, dok su pripadnici HVO-a iseljavali Muslimane iz četvrti Dum u zapadnom Mostaru, muslimanske žene su bile silovane.”

“Polovinom jula vojnici HVO-a silom su ušli u stan jedne žene i silovali je dok su njena djeca spavala u susjednoj sobi. Šesnaestogodišnja djevojka prijavila je da su je vojnici HVO-a prisilili da se skine, pretukli su je i silovali 24. augusta 1993. godine, nakon napada na Raštane (seoce na rubu Mostara).” Drugi navod: “Dana 4. septembra 1993. godine dva pripadnika Vojne policije i osam vojnika HVO-a iz jedinice Vinka Pandurevića ušli su u stan jedne Muslimanke. Jedan vojni policajac gurnuo joj je prst u vaginu i anus prije nego što su u sobu ušli drugi i počeli joj jedan za drugim stavljati penis u usta, što je trajalo dva sata. Nakon toga su je istjerali iz njenog stana u zapadnom Mostaru.”

U mostarskom naselju Centar II, “krajem septembra 1993.”, dogodilo se ovo: “Vojnici HVO-a silovali su nekoliko Muslimanki, uključujući šesnaestogodišnju djevojku i još jednu ženu. Vojnik HVO-a pod nadimkom Dinko odveo je jednu ženu zajedno s njenim mužem i svekrom u jednu sobu i naredio joj da se skine. Kad je ona to odbila, vojnik ju je brutalno udario, strgao joj odjeću i silovao je pred mužem i svekrom. Zatim su je tokom tri sata redom silovala osmorica vojnika, dok je Dinko tukao njenog muža zato što plače. Nju su zatim prisilili da liže čizme jednom vojniku, te je izveli iz zgrade van zajedno s porodicom i prisilili je da se ponovo skine na sred ulice, pred drugim Muslimanima.”

Nadioci su zaselak Ahmića u općini Vitez, u srednjoj Bosni. Haške presude Anti Furundžiji i Miroslavu Brali rekonstruirale su ovako: “U maju 1993. godine pripadnici Džokera, antiterorističkog voda 4. bojne Vojne policije HVO-a, odveli su jednu bosansku Muslimanku u svoj štab, takozvani 'Bungalov', na ispitivanje. Jedan od pripadnika Džokera, Miroslav Bralo, više puta ju je silovao i grizao joj bradavice, dok ju je ispitivao lokalni komandant Džokera Anto Furundžija. Za vrijeme ispitivanja prisilili su je da stoji gola pred oko četrdeset vojnika. Toj ženi su prijetili nožem, kojim su prelazili preko unutrašnje strane butina, i rekli su joj da će joj odsjeći intimne dijelove ako Furundžiji ne kaže istinu o aktivnostima njene porodice, o njenom odnosu s vojnicima HVO-a i o njenim navodnim vezama s Armijom BiH. Furundžija je nastavio ispitivati ženu, kao i još jednog zatočenika koji je ženu poznao i bio joj prijatelj, kako bi ih natjerao da daju informacije. Bralo joj je zaprijetio smrću i silovao je u usta, vaginu i anus i pred drugim zatočenicom, u prisustvu vojnika. Bralo je više puta ejakulirao po tijelu žrtve. Ženu su zatim odveli u drugu kuću u Nadiocima, gdje su je pripadnici Džokera višestruko silovali u periodu od maja do jula 1993. godine, za šta je Bralo znao.” Citirani opisi navedeni su u knjizi “Procesuiranje zločina seksualnog nasilja u nadležnosti Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju” koju su uredili glavni tužitelj MKSJ Serge Brammertz i njegova zamjenica Michele Jarvis; riječ je o nezaobilaznom izdanju koje iscrpno, i vrlo samokritički, analizira i sažima praksu Haškog suda u istraživanju, procesuiranju i kažnjavanju seksualnih zločina u ratovima na području bivše Jugoslavije.

U Hrvatskoj, o seksualnim zločinima u ratu govori se rijetko; o zločinima HV-a još rjeđe; HVO-a pak - nikad. “U općini Kiseljak selo Rotilj je bilo prepuno ljudi koji su bili natrpani po kućama koje su ostale čitave; nisu imali lijekova niti dovoljno vode i hrane. Selo je bilo poprište ubistava i fizičkog nasilja, uključujući silovanje, te je u stvari pretvoreno u zatočenički centar HVO-a jer ga stanovnici nisu smjeli napustiti. (...) Jedan svjedok je ispričao kako je cijelo naselje Rotilj postalo neka vrsta koncentracionog logora gdje su vojnici HVO-a ulazili u tamošnje kuće kad god im se prohtije, te noću silovali Muslimanke.”

Zapovjednik Glavnog stožera HVO-a Slobodan Praljak izdao je 23. listopada 1993. zapovijed snagama HVO-a da “srede situaciju u Varešu bez milosti prema bilo kome”. Krajem tog mjeseca, “vojnici HVO-a su silovali dvije Muslimanke.” “Tri vojnika su provalila u stan jedne žene, koju je zatim jedan vojnik silovao u usta i anus pred drugom dvojicom vojnika. Tri vojnika su brutalno silovala drugu ženu.” U obližnjem selu Stupni Do, u kojemu je HVO počinio masakr nad civilima, “komandanti i vojnici HVO-a silom su istjerali bosanske Muslimane iz njihovih kuća i skloništa, a žene podvrgnuli seksualnom nasilju.” “Krajem oktobra 1993. godine jedan vojnik HVO-a nasilu je istjerao sedamnaestogodišnju Muslimanku iz njenog skrovišta, stavio joj pištolj u usta i silovao je u podrumu.” Pustio ju je kad mu je dala “100 njemačkih maraka”. “Druga žena je bila prisiljena skinuti se do gola pred vojnicima HVO-a u jednoj kući. Kad im je rekla da ima menstruaciju, naredili su joj da se odjene i nisu je prisilili na seksualni odnos. Vojnici su je nakon toga izveli van, poderali joj majicu i pred ostalim je seljanima hvatali za grudi.”

Općina Prozor. “U augustu 1993. godine pripadnici HVO-a prijetili su oružjem, seksualno zlostavljali i silovali nekoliko Muslimanki, žena i djevojčica zatočenih u Podgrađu. Dva pripadnika HVO-a brutalno su, uz prijetnju oružjem, silovali najmanje jednu ženu u Lapsunju. Pripadnici Vojne policije i HVO-a silovali su Muslimanke u Dugama i pustili su muškarce s drugog područja da uđu u selo i počine silovanja. Vojnici su uz prijetnju oružjem odvodili žene i djevojke, uključujući i jednu maloljetnicu iz sela u Prozor i na druge lokacije gdje su ih držali nekoliko sati; kad su ih vratili, bile su uplakane i odbijale su da kažu šta im se dogodilo. Pripadnici HVO-a i Vojne policije stalno su ponižavali muslimanske žene i djevojčice prisiljavajući ih da se skidaju gole uz muziku, da im gole poslužuju hranu ili da se skidaju pred svojim očevima.”

U selu Dugama, kamo je u kolovozu 1993. HVO odveo zatočene žene, djecu i starije iz Prozora, pripadnici “Kinder voda” HVO-a “silovali su nekoliko muslimanskih žena i djevojčica. Jedna svjedokinja je u svom iskazu svjedočila da ju je brutalno silovao vojnik HVO-a koji joj je prijetio oružjem. Nakon toga su je tri vojnika odvela u neki stan u Prozoru gdje ju je jedan od vojnika pokušao silovati. Ona je tada imala šesnaest godina.” Druga žena svjedočila je o silovanju jedne žene, ali i da su dva vojnika HVO-a u prosincu 1993. nju osobno “više puta” silovali i vrijeđali “zbog njene etničke pripadnosti”. Jedan od njih rekao joj je: “Nisi ti ništa kriva, tvoja jedina greška je što si balijka”.

Tekst je nastao u okviru Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama koji provodi Agencija za elektroničke medije

Vojnik HVO-a pod nadimkom Dinko odveo je jednu ženu zajedno s njenim mužem i svekrom u jednu sobu i naredio joj da se skinе. Kad je ona to odbila, vojnik ju je brutalno udario, strgao joj odjeću i silovao je pred mužem i svekrom. Zatim su je tokom tri sata redom silovala osmorica vojnika, dok je Dinko tukao njenog muža zato što plače

-
-
-

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa: Nova cesta 115, 10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra **GDJE?** www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije

[Veronika Rešković](#) dobitnica je nagrade "Marija Jurić Zagorka" za internetsko novinarstvo u 2014. godini, koju dodjeljuje Hrvatsko novinarsko društvo, za seriju tekstova objavljenih na Forum.tm-u.

Oleg Maštruko dobitnik je nagrade "SAP Božo Težak" za najbolji tekst s područja informatike i komunikacija u 2014. godini. Tekst "[Od Milanovićevih sastanaka po SAD-u korist bi možda moći imati isključivo tvrtke koje posluju s državom](#)" objavljen je na Forum.tm-u.

Portal Forum.tm financijski podupire [Agencija za elektroničke medije](#)

